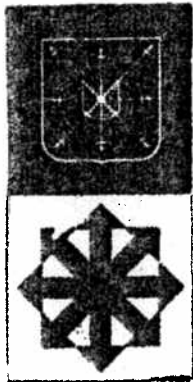

2/83

VOGELWACHT UDEN
en omgeving.

ons clubblad
**De
Slechtvalk**

VOGELWACHT UDEN E.O.

„DE SLECHTVALK“

Een orgaan van Vogelwacht Uden e.o.

NUMMER 2 1983

Voorzitter: W. Janssen, Rechtestraat 26
Odiliapeel, tel. 04132-73625

Secretaris: J.W. Hermans, Beukenlaan 22
Odiliapeel, tel. 04132-72777

Penningmeester: J. v. Dommelen, Willemstraat 7
Uden, tel. 04132-64430

Bestuursleden: H. Claasen, Rentmeestershoef 120
Uden, tel. 04132-68362
A. v. Dijk, Maatsestraat 33
Uden, tel. 04132-66650

RABOBANK Uden

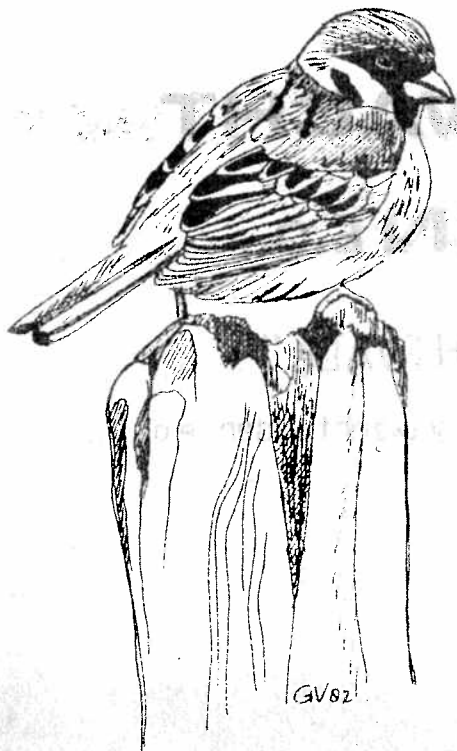
Bankrekeningnummer 1549 30 989
J. v. Dommelen, Willemstraat 7
t.a.v. Vogelwacht Uden e.o.
gironummer v.d. bank 1096522

Bezorgen: J. Verhoeven

Tekeningen: W. Janssen & G. Verwoert

We zien niet graag dat iemand gedeeltes van dit blad gebruikt voordat we daar schriftelijk toestemming voor hebben gegeven.

- INHOUD -

ringmus

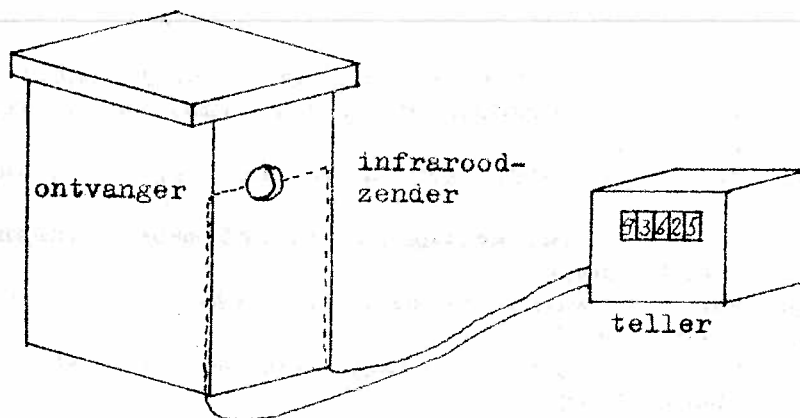
Mededelingen	2
Verslag vergadering 13 01 1983	4
Verslag oprichtingsvergadering	5
Een bezoekje aan de Oostvaarders-	
plassen	7
Waarnemingen	8
Oeverzwaluw (<i>Riparia riparia</i>)	9
Buizerds algemeen ?	14
Gevonden veren	19
Krantieberichten	20

- MEDEDELINGEN -

Het eerste nummer van Vogelwacht Uden e.o. als zelfstandige vereniging. Het blad "De Slechtvalk" verandert hierdoor niet, wel hopen we dat in de toekomst meer mensen en vooral andere mensen meehelpen het blad gestalte te geven, zodoende kan het bestuur zich meer op andere zaken concentreren. De afgelopen maanden is er wel het een en ander gebeurd.

- Op ons verzoek aan de gemeente Uden tot het oprichten van een observatietoren is positief gereageerd. Helaas kan de gemeente, i.v.m. de financiële positie, geen geldelijke bijdrage verstrekken. Dit houdt in dat we de geldelijke middelen op een andere manier bij elkaar moeten zien te krijgen. Op het terrein van de afgraving het "Hemelrijk" ligt een stalen onderstel. De kans bestaat dat we dit onderstel gratis kunnen krijgen van de V.B.C. Dit zou een grote besparing opleveren omdat dan alleen het observatiehutje op dit onderstel geld zou gaan kosten.
- Er is door de Vogelwacht een brief gestuurd aan het Vogeltrekstation Arnhem, met het verzoek of W. Janssen een vergunning tot het ringen van vogels krijgt. Helaas is hierop afwijzend gereageerd i.v.m. de financiën.
- Het Natuurmuseum Nijmegen deelt mede dat er van 6 maart tot 11 juni 1983 een tentoonstelling over de muskusrat te zien is. Van 12 juni tot 30 sept. 1983 wordt het leven van de vleermuizen belicht, misschien iets voor een excursie ?
- Vogelwerkgroep Oss vroeg ons of wij samen met hun vwg. Lelystad willen rondleiden. Deze brengen za. 16 april een bezoek aan Oss en Uden. Er wordt gedacht aan een rondleiding in de Tongelaar te Mill. Graag doen wij hieraan mee, misschien houden wij er een excursie naar de Flevopolders aan over !!
- Wim en Ad hebben samen een zgn. "telnestkast" ontwikkeld. Voorlopig zijn 5 koolmeeskasten voorzien van een teller. De kast + werkwijze ziet er als volgt uit:

Wanneer de koolmees het nestkastje "betreedt" onderbreekt het een onzichtbare straal. Doordat de straal onderbroken wordt schuift de teller één tel vooruit. We hopen hiermee na te gaan hoeveel keer een koolmees zijn nest bezoekt, vooral als hij jongen heeft wordt dit interessant. De gegevens worden terzijner tijd in dit blad gepubliceerd. Bij de volgende personen is een telnestkast geplaatst: H. Claasen, Gebr. Hermans, W. Janssen, W. Smits en C. v. Lieshout. In de toekomst wordt het aantal telnestkasten uitgebreid.

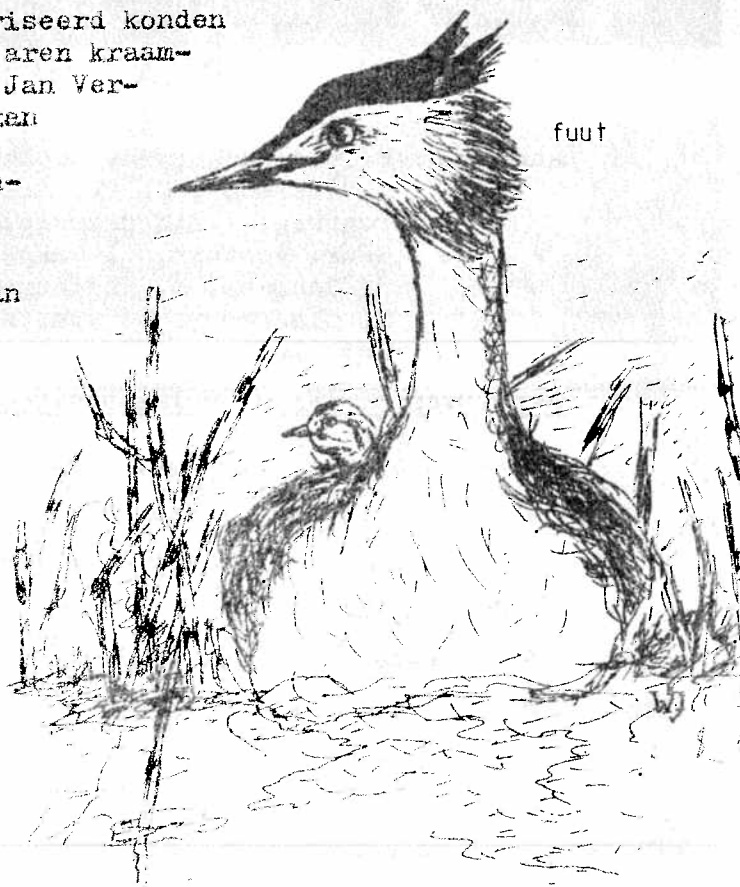
- De SOVON-telling van winter- en trekvogels duurt nog tot en met september 1983. Het is de bedoeling dat men per maand een SOVON-blok (5x5 km) onderzoekt op de aanwezige vogels. Voor Uden e.o. houden dit bij:

blok 45 - 37, Maashorst e.o.	Peter v. Dommelen
blok 45 - 47, Uden/Volkel	Gert Verwoert
blok 45 - 48, Odiliapeel)	Gebr. Hermans &
blok 45 - 58, Boekel/Venhorst)	Wim Janssen
blok 45 - 57, Erp/Boekel	Gebr. Vesters & Jan Verhoeven

 Wanneer U zin en interesse heeft in het inventariseren, neem dan eens contact op met een van de bovenstaande personen en loop dan een keer mee. Het blok 45 - 46, Vorstenbosch/Bedaf staat nog open.

- Het RIN heeft ons benaderd of er eventueel in ons werkgebied futen broeden en zo ja of deze geïnventariseerd konden worden. De "kleuter" is al enkele jaren kraamkamer voor de futen in ons gebied. Jan Verhoeven houdt dit nu bij. Misschien kan iemand eens een paar keer meelopen, zodat in de toekomst ook andere mensen bij inventarisaties mee kunnen helpen.

- Een andere inventarisatie is die van de planologische dienst van Noord-Brabant i.s.m. het Samenwerkingsverband van Oost-Brabantse Vogelwerkgroepen, geheten "Avifauna-onderzoek Midden en Oost-Brabant. Helaas hebben maar 2 leden van onze vereniging medewerking toegezegd voor deze inventarisatie, te weten Jan Verhoeven en Jan-Willem Hermans. Degene die één van de twee mee wil helpen moet eens contact opnemen. Bij deze inventarisatie is een uitgebreide handleiding geleverd. De inventarisatie duurt 4 jaar. Zouden er in 1984 meer medewerkers zijn?

fute

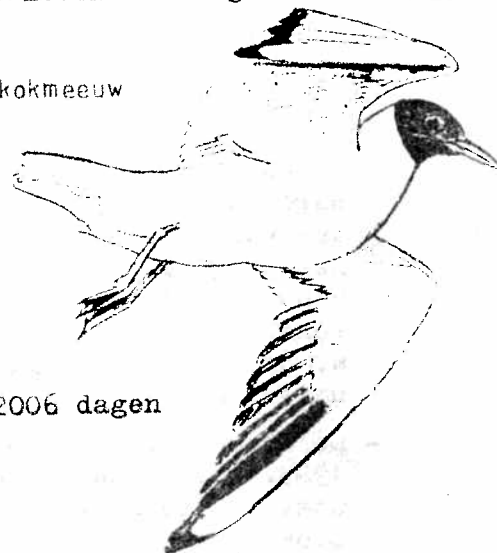
- De volgende tijdschriften en/of verslagen zijn binnengekomen:
 - Den Boschrietsangher, december 1982. Het clubblad van Vogel en Natuurwacht Den Bosch e.o.
 - De Kuluut, jaarboekje 1982. Verslag van het afgelopen jaar van vwg. "De Peel".
 - Vogels, Ecologie en Ontwikkeling no. 4. Het mededelingenblad van Stichting Mondiaal Alternatief.
 - Jaarverslag van Vogelwacht Franeker e.o. 1982.
 - Diverse verslagen v.w.g. Oss.

Alle tijdschriften e.d. liggen ter inzage voor de leden van Vogelwacht Uden. Informatie bij de secretaris.

- Ringmelding:

ringnummer: Arnhem 6042755
 vogelsoort: Bosuil
 geslacht: -----
 leeftijd: nestjong
 ringdatum: 28 04 1977
 ringplaats: Rips, Nederland
 51.33 N 05.49 E
 vinddatum: Uden, Nederland
 51.40 N 05.39 E
 afstand: 17 km richting: 318 graden tijd: 2006 dagen
 ringer melder
 M. v. Aerle M. v.d. Elzen
 Helmond Uden

kokmeeuw

- Nieuwe leden: Huub Willems en Paul Spoor, adres zie ledenlijst.
 Hartelijk welkom gewenst namens Vogelwacht Uden e.o.

- Als slot willen wij U op de contributie voor 1983 attent maken. De meesten hebben betaald, willen diegene die dat nog niet gedaan hebben dit zo spoedig mogelijk doen. De contributie bedraagt f 25,- p.p., familieleden betalen f 10,- p.p. Wanneer U tevens het blad "De Roodborsttapuit" wilt ontvangen moet U f 5,- extra betalen. "De Roodborsttapuit" is het clubblad van het Samenwerkingsverband.

- VERSLAG VERGADERING VAN 13 01 1983 -

Aanwezig: P. v.d. Acker, H. Boekkooi, J. v. Dommelen, M. v.d. Heyden, A. v. Lieshout, G. v. Lieshout, M. v. Schijndel, W. Smits, M. Spierenburg, T. Theunissen, C. Tuinstra, J. Verhoeven, G. Verwoert, Gebr. Vesters, G. Caspers, H. Willems, T. Janssen, C. Boeren, H. Janssen, M. Hoefnagels, J.W. Hermans, J. Hermans, W. Janssen, H. Claassen en M. v.d. Elzen. A. v. Dijk kwam door omstandigheden iets later.

Aanblijven bij IVN of zelfstandige vereniging worden ?

Na een discussie over het al dan niet aanblijven bij het IVN, werd besloten om te stemmen. Allen die bij de vergadering aanwezig waren hebben gestemd, behalve Ad, omdat deze toen nog niet aanwezig was. De stemuitslag was als volgt:

Vóór aanblijven bij het IVN:	3 stemmen
Vóór het worden van een zelfst. vereniging:	19 stemmen
Onthouding:	4 stemmen

Daarmee werd beslist dat Vogelwacht Uden voortaan een zelfstandige vereniging wordt. Het voorlopig bestuur wordt gevormd door J. v. Dommelen,

JW. Hermans en W. Janssen. Deze worden belast met het uitschrijven van een vergadering, waarin het bestuur gekozen wordt.

- VERSLAG OPRICHTINGSVERGADERING VOGELWACHT UDEN E.O. -

De vergadering vond plaats op 7 februari 1983.

Aanwezig: W. Smits, M. v. Schijndel, M. Spierenburg, H. Claassen, C. Tuinstra, Gebr. Vesters, J. Verhoeven, C. Boeren, G. Caspers, G. Verwoert, P. v.d. Acker, M. v.d. Heyden, H. Willems, M. v.d. Elzen, S. Koopmans, H. Janssen, W. Janssen, J. v. Dommelen en JW. Hermans

Afwezig met bericht: C. v. Lieshout, A. v. Dijk, J. Hermans en P. v. Dommelen.

1) BESTUURVERKIEZING

Er hadden zich 8 personen gemeld die eventueel bereid waren zitting te nemen in een bestuur. Na de schriftelijke stemming kwam er het volgende resultaat uit:

Naam:	Stemmen:
C. Boeren	5
H. Claassen	12
A. v. Dijk	12
J. v. Dommelen	16
JW. Hermans	19
W. Janssen	17
C. Tuinstra	9
J. Verhoeven	5

kievit

boomvalk

De samenstelling van het bestuur is als volgt: H. Claassen, A. v. Dijk, J. v. Dommelen, JW. Hermans en W. Janssen.

Uit deze vijf moest de voorzitter gekozen worden. De enigste die zich beschikbaar stelde was W. Janssen en werd daarmee, met instemming van de leden, automatisch voorzitter. Aldus kregen we het volgende bestuur:

Voorzitter: W. Janssen
Secretaris: JW. Hermans
Penningmeester: J. v. Dommelen
Bestuursleden: H. Claassen en A. v. Dijk

2) CONTRIBUTIE

Na enig heen en weer geschuifel werd de contributie gesteld op f 25,- per persoon per jaar. Overige familieleden betalen elk f 10,- p.p.

3) ONTWERP HUISHOUDELIJK REGLEMENT

Dit werd voorgelezen en na enige correcties goedgekeurd. Het bestuur gaat de statuten voorbereiden. Er werd al wel een kascommissie gevormd. De kascommissie bestaat uit 2 leden, voor 1983 zijn dit M. v.d. Elzen en S. Koopmans.

4) LEDENLIJST

Wil iedereen zijn naam en adres controleren op juistheid, zoniet geef dit

even door.

LEDENLIJST VOGELWACHT UDEN

1. P. v.d. Acker	Kazernestraat 10	Uden	64774
2. H. Boekkooi	Wijsthoek 830	Uden	67539
3. C. Boeren	Vaarzenhof 412	Uden	67998
4. T. Boeren	"	"	"
5. G. Caspers	Herpenstraat 108	Uden	-----
6. H. Claassen	Rentmeestershoef 120	Uden	68362
7. A. v. Dijk	Maatsestraat 33	Uden	66650
8. H. v. Dijk	Beukenlaan 16a	Odiliapeel	73307
9. L. v. Dijk	Boekweitstraat 8	Odiliapeel	73641
10. J. v. Dommelen	Willemstraat 7	Uden	64430
11. P. v. Dommelen	"	"	"
12. M. v.d. Elzen	Hoornstraat 8	Uden	64850
13. J. Hermans	Beukenlaan 22	Odiliapeel	72777
14. J.W. Hermans	"	"	"
15. M. v.d. Heyden	Salmstraat 12	Uden	64876
16. M. Hoefnagels	Bosveld 428	Uden	63484
17. H. Janssen	Harmoniumlaan 4	Uden	65543
18. T. Janssen	Valkenburgstraat 32	Uden	60513
19. W. Janssen	Rechtestraat 26	Uden	73625
20. H. de Jong	Rentmeestershoef 709	Uden	50022
21. B.J. Kingma	Siferen 501	Uden	67053
22. E. Koopmans	Brandenburgstraat 5	Uden	62825
23. S. Koopmans	"	"	"
24. A. v. Lieshout	Papaverstraat 15a	Odiliapeel	73454
25. C. v. Lieshout	Tarwestraat 14	Odiliapeel	72566
26. H. v. Schijndel	Reinoldstraat 48	Uden	65738
27. M. v. Schijndel	"	"	"
28. W. Smits	Reinoldstraat 10	Uden	65814
29. M. Spierenburg	Kennedylaan 2a	Uden	63207
30. P. Spoor	Hurk 115	Uden	69798
31. T. Theunissen	Harpstraat 5	Uden	67341
32. C. Tuinstra	Keizershof 707	Uden	64958
33. P. Tuinstra	"	"	"
34. J. Verhoeven	Kastanjeweg 8	Uden	69381
35. G. Verwoert	Rentmeestershoef 422	Uden	68311
36. R. Vesters	Landierstraat 35	Volkel	73523
37. H. Willems	Rentmeestershoef 614	Uden	66683
38.			
39.			
40.			

- EEN BEZOEKJE AAN DE OOSTVAARDERSPLASSEN -

woensdag 28 juli j.l. vertrok ik om 6.00 uur 's morgens naar de Oostvaardersplassen. Volgens de weerberichten werd het zonnig en 23 graden. En ja hoor, het kwam notabene nog goed uit ook! Ik kreeg bij Barneveld nog een buitje, maar voor de rest was het prachtig weer. Via Harderwijk reed ik het Veluwemeer over en kwam in zuidelijk Flevoland terecht.

Toen volgde ik de borden richting Lelystad

en kwam ik via de torenvalkweg op de knardijk uit. Toen zag ik aan de linkerkant de Oostvaardersplassen liggen.

In een stuk ondiep water zag ik

meteen al zo'n 1000 kluten en

ook zoveel grutto's. Op de kant

liepen enkele tureluurs, bontbekple-

vieren en 3 zwarte sterns. Af en toe

vlogen er in de verte formaties aalscholvers

over die van het IJsselmeer afkwamen. Op het

water zwommen vele wilde eenden die aan het grondelen waren.

Toen ik een paar honderd meter verder reed zag ik weer een zwerm kluten

zitten, zo'n 500 stuks. Op het zand daar liepen 3 ruiende bergeenden.

Op een bord doodlopende weg zat een torenvalk. Ik reed waar een stukje

door en kwam bij een bebost gebied met riet en andere waterplanten en strui-

ken. Er was daar een wandelpad dat naar een observatiehut leidde. Vlak

voor de hut hadden ze rieten wanden gemaakt, volbegroeid met metershoge

windeklimplanten. In de hut lag een logboek waar je waarnemingen in

kon opschrijven. Vlak voor de hut zwom een kokmeeuw en een vrouwtje slob-

eend. Ook zat er een zwerm rosse grutto's en kluten.

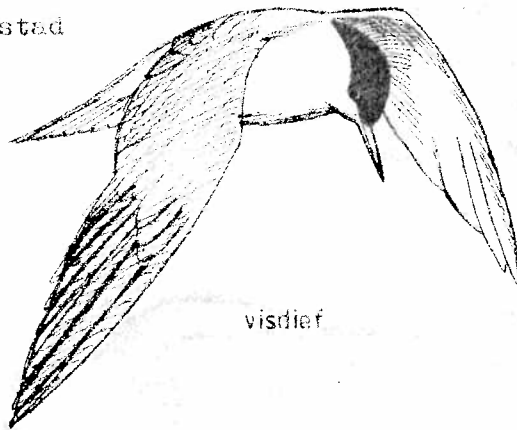
Ik zag ook een bruine kiekendief langs de hut vliegen. Toen ik terug naar

de wagen ging zag ik nog verscheidene kleine karekieten met uitgevlogen

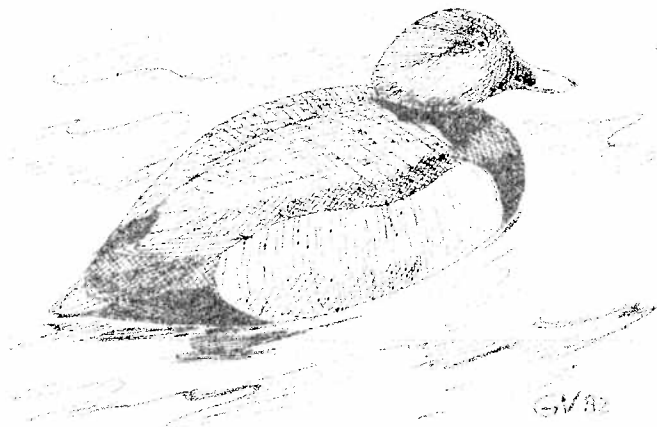
jongen. Een bruine kiekendief zat bovenin een boom rond te turen op

zoek naar prooi. In een klein moerasje was een rietzanger aanwezig.

Ik stapte in m'n wagen en reed richting IJsselmeer en stapte op een parkeer-

visdief

rooie eend

plaats langs de Oostvaardersdijk. In het IJsselmeer zwommen honderden eenden; kuifeenden, tafeleenden en wilde eenden, vergezeld door noordse sterns en visdiefjes die af en toe duikvluchten uitvoerden naar visjes.

Kokmeeuwen, kleine mantelmeeuwen, stormmeeuwen en zilvermeeuwen waren ook aanwezig. Langs de Knardijk zaten 4 blauwe reigers op een rijtje, terwijl aan de andere kant van de dijk 3 scholeksters liepen, die heel tam waren.

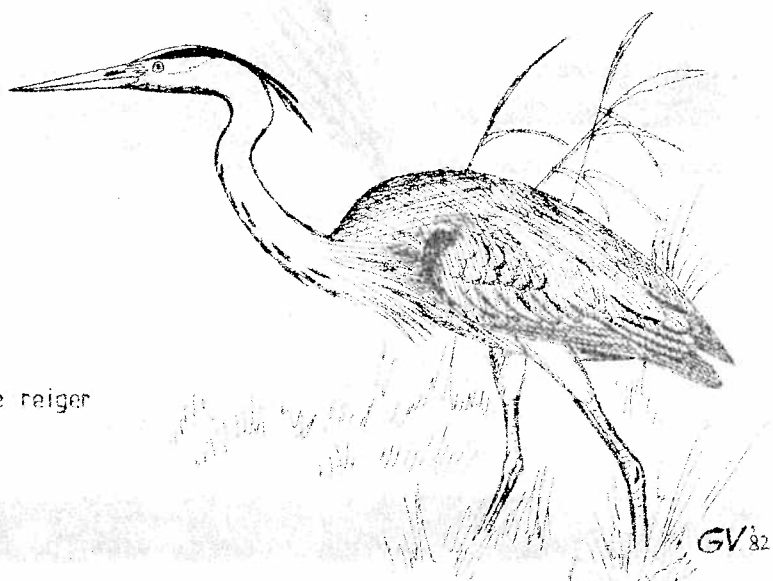
Op de weg lag een dode haas, er was weinig meer van over.

Later zag ik boven een rietveld weer een bruine kiekendief zeilen.

Vervolgens reed ik weer rustig richting Oden. Het was een interresant dagje met veel vogels, dat voor herhaling vatbaar is. Misschien iets om met de hele Vogelwacht heen te gaan! In totaal heb ik 36 vogelsoorten gezien.

Gert Verwoert

blauwe reiger

- WAARNEMINGEN -

SOORT	AANTAL	GEBIED	DATUM
Boomkruiper	1	45 - 47 E2	14 02 1983
	1	45 - 48 I5	04 03 1983
Boomleeuwerik	4	45 - 37 I1	05 03 1983
	1	45 - 58 A7	12 03 1983
Brandgans	11	45 - 47 O2	10 01 1983
Brilduiker	1	45 - 48 J1	01 02 1983
	4	45 - 48 J1	13 03 1983
Fuut	4	45 - 47 D7	22 01 1983
	6	45 - 47 D7	13 03 1983
Gele Kwikstaart	2	longelaar	13 03 1983
Goudvink	1	45 - 47 F2	20 02 1983
Grauwe gans	17	45 - 48 H4	08 01 1983
Grote Zaagbek	1	45 - 48 J1	01 02 1983
Grutto	4	45 - 49 A1	12 03 1983
Kleine bonte specht	2	45 - 37 O2	13 03 1983
Kramsvogel	100	45 - 36 H10	05 03 1983
Paapje	1	45 - 48 J1	13 03 1983
Pestvogel	1	45 - 36 J9	20 01 1983
Pijlstaart	3	45 - 48 J1	02 03 1983

SOORT	AANTAL	GEBIED	DATUM
Rietgans	1	45 - 48 J1	19 02 1983
Roodborsttapuit	1	45 - 47 A3	10 03 1983
Roodkeelduiker	1	45 - 47 D7	13 03 1983
	1	45 - 47 D7	15 03 1983
Spreeuw	ontelbaar	45 - 58 C5	20 02 1983
Tafeleend	5	45 - 47 D5	03 03 1983
Tjiftjaf	1	45 - 47 B3	gehele winter
Watersnip	3	45 - 48 J1	13 02 1983
Wintertaling	6	45 - 48 J1	15 01 1983
Witte kwikstaart	1	45 - 48 J1	19 02 1983

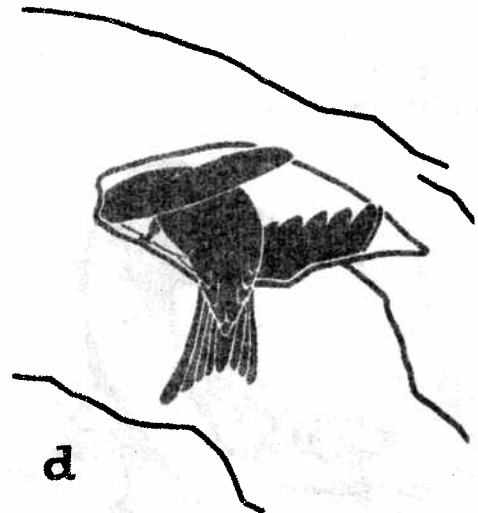
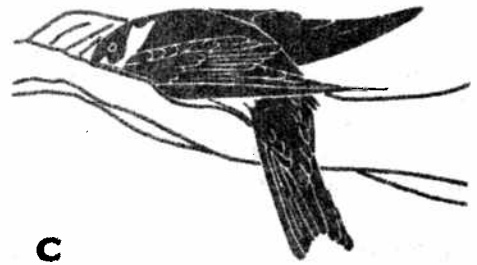
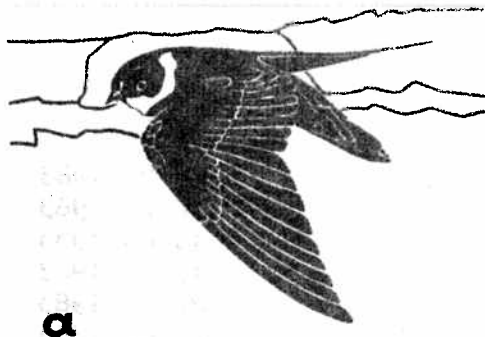

- OEVERZWALUW (*Riparia riparia*) -

De oeverzwaluw is de kleinste zwaluw van de 3 soorten zwaluwen die in Nederland broeden. De twee andere soorten zijn de boerenzwaluw en de huiszwaluw. Meestal arriveren ze begin april en worden dan soms gedwongen in hollen bescherming te zoeken tegen plotselinge koude-invalen. Eind september zijn de meeste oeverzwaluwen weer vertrokken naar hun winterkwartieren, die zich in Midden-Afrika bevinden.

Dr. O. Sieber heeft nogal wat onderzoek verricht op het gebied van oeverzwaluwen. Hij beschrijft op de volgende wijze de broedcyclus van de oeverzwaluw.

Oeverzwaluwen zijn echte koloniale broeders die in zelfgegraven hollen in steile wanden nestelen. Oeverzwaluwen maken hiervoor gebruik van hun poten en hun, daarvoor bijzonder geschikte, snafel. De meest gebruikte graafbewegingen die ze maken zijn krabben en het heftig op en neer bewegen van hun

Afb. 1 a,b,c,d.

poten. Bij het krabben zit de oeverzwaluw bijna met rechte rug op een uitstekend stuk wand of in het begin van de te graven nestholte en duwt het zand met zijn poten naar achteren (zie afb. 1a). De "vrije" vleugel wordt geheel gespreid tegen de wand aangedrukt zolang de holte nog niet diep genoeg is. De oeverzwaluw wisselt dikwijls van graafpoot, dan is de linkse in beweging en dan de rechtse.

Bij het snel op en neer bewegen van zijn poten fladdert de vogel (zie afb. 1b). Dit wordt bij het begin van de bouw gedaan en dan nog alleen bij zeer steile wanden.

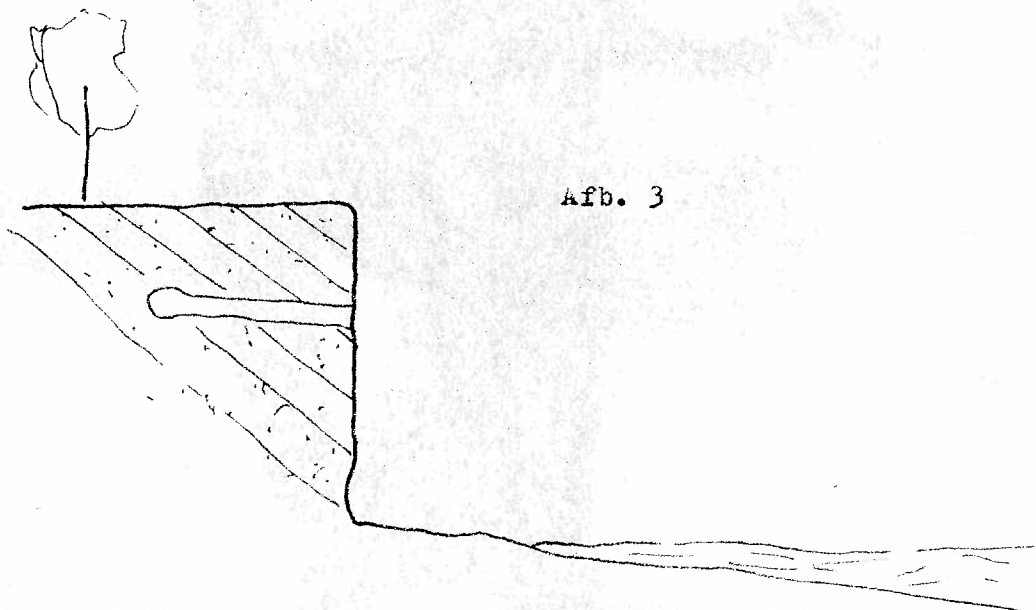
De beide graafbewegingen die ze maken met hun snavel, n.l. pikken en slijpen, kunnen gelijktijdig met krabben en fladderen uitgevoerd worden. Bij het slijpen (zie afb. 1c) zit de vogel recht voor de holteopening en beweegt de snavel op en neer, een soort scharende beweging. Kleine stenen e.d. worden in de snavel genomen en buiten het hol gedeponeerd of al vliegend weggeworpen. Los zand wat bij het graven vrijkomt wordt uit de holte geschraapt en geschoven (zie afb. 1d).

De 66 graven hoofdzakelijk het nesthol. De gemiddelde duur om zo'n nest te graven bedraagt 4,4 dagen (N=96, d.w.z. bij een aantal van 96 onderzochte gevallen). Die 4,4 dagen is wel sterk afhankelijk van het weer. De gang van de nestholte heeft een elliptische vorm. De gemm. breedte bedraagt 7 cm, de gemm. hoogte 5 cm (N=134)(zie afb. 2a).

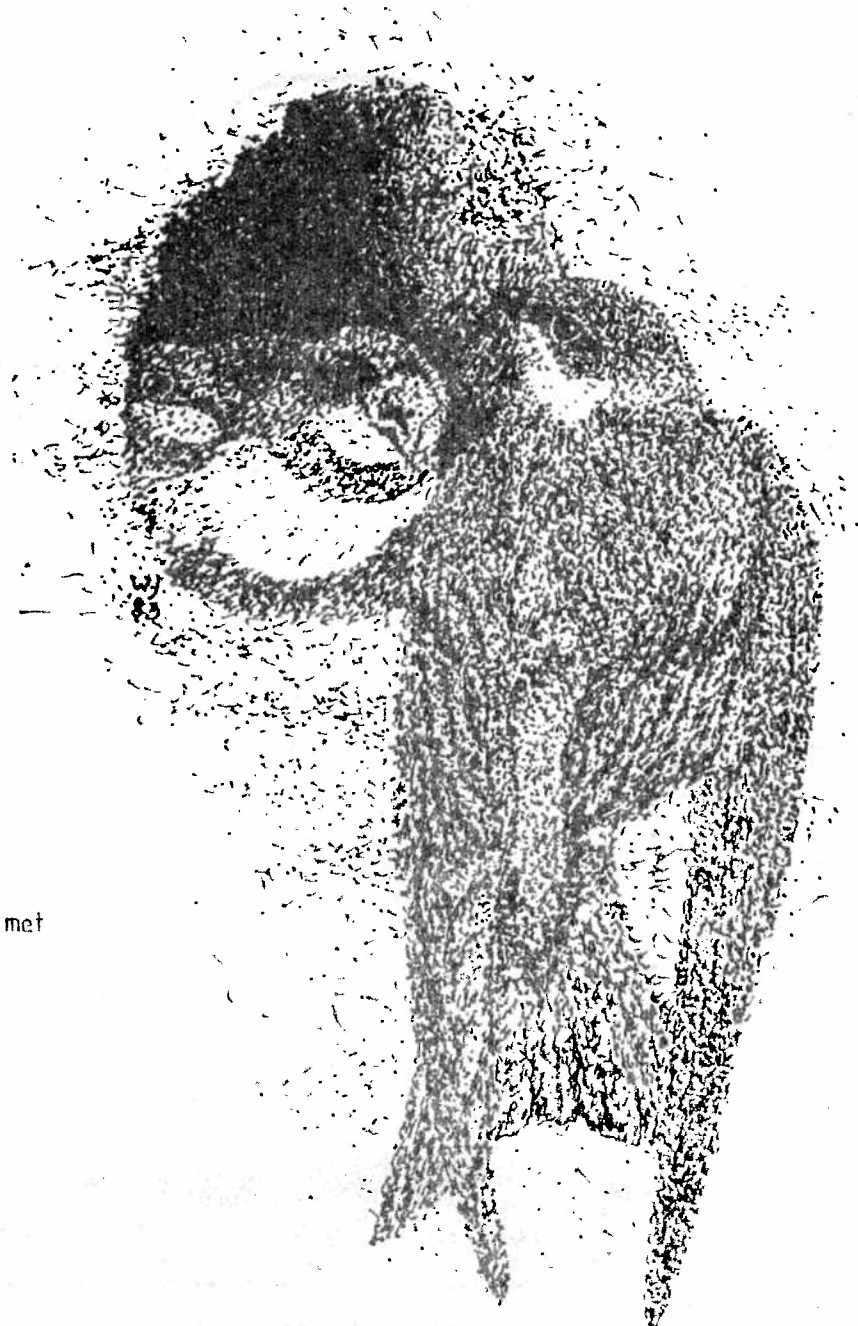

Afb. 2 a, b.

De nestholte is iets breder en hoger, n.l. gemm. breedte 15 cm, gemm. hoogte 6 cm. Gang en nestholte samen zijn ongeveer 70 cm lang (N=234). De gang loopt iets omhoog, zodat wanneer het regent, het water de nestholte niet kan bereiken (zie afb. 3).

Als een nest voor een tweede broedsel gebruikt wordt verlengen ze de holte (ongeveer 60 % van de zwaluwen produceert een tweede legsel). De gemm. verlenging bedraagt ongeveer 15 cm ofwel 21,5 % van hun oorspronkelijke lengte. Ook wanneer een paar ophoudt met broeden en één van beiden achterblijft en een nieuwe partner vindt, wordt opnieuw aan het nest gebouwd. De gemm. verlenging bedraagt dan 12 cm (16,5 % van de oorspronkelijke lengte). Bijna onmiddellijk na het gereedkomen van het nest begint het paar te nestelen en wordt gedurende 3 dagen, gras en veertjes, aangevoerd. De vierde dag begint het σ met eieren leggen. In de regel wordt elke dag één ei gelegd. Het gemm. aantal eieren bij het eerste broedsel bedraagt 5,0 eieren (N=145), bij het tweede broedsel is dit aantal 4,65 (N=17). De broedtijd neemt ongeveer 14 dagen in beslag. De jongen worden door beide ouders gevoederd. Als ze 18 dagen oud zijn verschijnen ze voor het eerst in de opening van de nestholte. Als ze $\pm$ 3 weken oud zijn, vliegen ze voor het eerst, maar keren gedurende een week steeds weer naar het ouderlijk nest terug en overnachten daar ook. Vliegende jongen worden in de lucht of in de nestopening gevoederd. Tussen nestbouwbegin en verschijnen van de jongen in de

oeverzwaluw met
jongen

nestopening vergaan gemm. 42,8 dagen. Oeverzwaluwen zijn bijzonder plaats-
trouw. De meeste oude vogels keren jaarlijks naar "hun" kolonie terug.
Jonge vogels daarentegen komen slechts voor een klein deel naar de kolonie
van geboorte terug.

In de periode vóór 1977 is het de oeverzwaluw niet bepaald voor de wind
gegaan. Het aantal van ongeveer 25.000 broedparen dat Nederland in het be-
gin van de jaren zestig nog telde daalde geleidelijk tot ca. 5.000 - 8.000
paren in de periode '75 - '78. De grootste achteruitgang vond plaats na
1971. In 1979 vond er een herstel plaats; de soort werd toen landelijk ge-
teld, waarbij een aantal van 9.900 holen werd gevonden, verspreid over 361
kolonies. Op grond hiervan werd het aantal broedparen op 11.000 geschat.
Hoe is deze daling tot stand gekomen? De populatie bereikte een top in de
zestiger jaren t.g.v. de toegenomen zandwinnings- en bouwactiviteiten. Hun

oorspronkelijke biotoop n.l. steile wanden langs rivieren, zijn bijna allemaal verdwenen. De oorzaak van de sterke teruggang na de jaren zestig moet gezocht worden in hun overwinteringsgebied, de Sahel-zône. Door de vermindering van de regenval aldaar met als gevolg een toenemende woestijnvorming was er te weinig voedsel voor de zwaluwen. De droogte in de Sahel begon na 1968 en pas na 1974 viel er weer wat meer regen waardoor de soort de kans kreeg iets te herstellen. Na 1971 zijn er nog maar 2 of 3 kolonies geweest met meer als 250 broedparen en in 1979 werden er maar vijf kolonies met 100 - 250 paar gevonden. Een hele grote kolonie met meer dan 500 paren is er na 1971 maar één keer geweest. Het aantal bezette holen in het Hemelrijk in 1982 bedroeg 141 en was daarmee één van de grootste kolonies in Nederland. In 1977 - 78 bedroeg het gemiddeld aantal broedparen per kolonie slechts 24. In 1963 - 64 bedroeg dit aantal ± 35 . 6% van alle kolonies in de periode 1963 - '78 waren groter dan 100 broedparen. Laten we hopen dat 1983 een goed broedjaar wordt, wat er toe zal bijdragen dat deze bedreigde vogelsoort zich kan handhaven en van uitsterving gevrijwaard blijft!!

LITERATUUR:

Teixeira, R.M. et al 1979. Atlas v.d. Nederlandse Broedvogels.

Sieber, O. 1979. Kausale und funktionale Aspekte der Verteilung von Uferschwalbenbruten (*Riparia riparia*).

Dieperink, P.W. 1982. Zandzwaluwen en natuurbeschermers.

Jacht op eerste kievitse geopend

Uit: Telegraaf 08 03 1983

Van een onzer verslaggevers
LEEWARDEN, dinsdag

In weerwil van protesten van vogelbeschermers is in Friesland de race om het eerste kievitse alweer in volle gang.

Ruim 1800 officiële, bij de Bond van Friese Vogelbeschermingswachten aangesloten eierzoeke en enkele honderden individuele zoekers gaan tot de sluitingsdatum, 12 april, op zoek naar het felbegeerde broedsel van de kievit. De commissaris der Koningin in Friesland, Hans Wiegel, heeft laten weten het eerste ei officieel in ontvangst te zullen nemen.

De Stichting Kritisch Faunabeheer heeft er bij de regering op aangedrongen het rapen van kievitseieren over de hele linie te verbieden. Volgens de Friese Vogelbeschermingswacht doet het eierrapen de kievitenstand geen kwaad.

BUIZERDS ALGEMEEN ?

Om een klein beetje een idee te geven over de buizerd in de Gemeente Uden, volgt hiervan een klein verslag.

De buizerd is groter dan de kraai, met een vlucht van 110 - 135 cm.

Is in de vlucht te herkennen aan de brede vleugels met donkere polsvlekken en aan de relatief korte waaiervormige staart (zie tekening 1.).

De buizerd is zeer variabel van kleur, van donker tot licht, heeft bruin tot gele ogen en gele onbevederde poten (in tegenstelling tot de ruigpootbuizerd), (zie tekening 2a - 2b).

Het vrouwtje is veel groter dan het mannetje.

Het biotoop van de buizerd is bosgebieden met aangrenzende landbouwgronden.

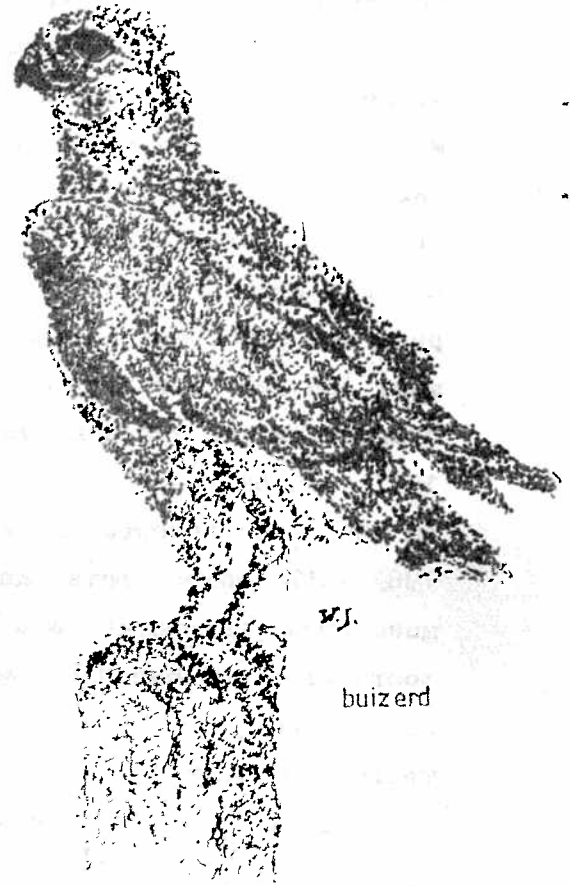
De buizerd is de meest voorkomende van de "grote" stootvogels.

De broedtijd loopt van maart tot in mei.

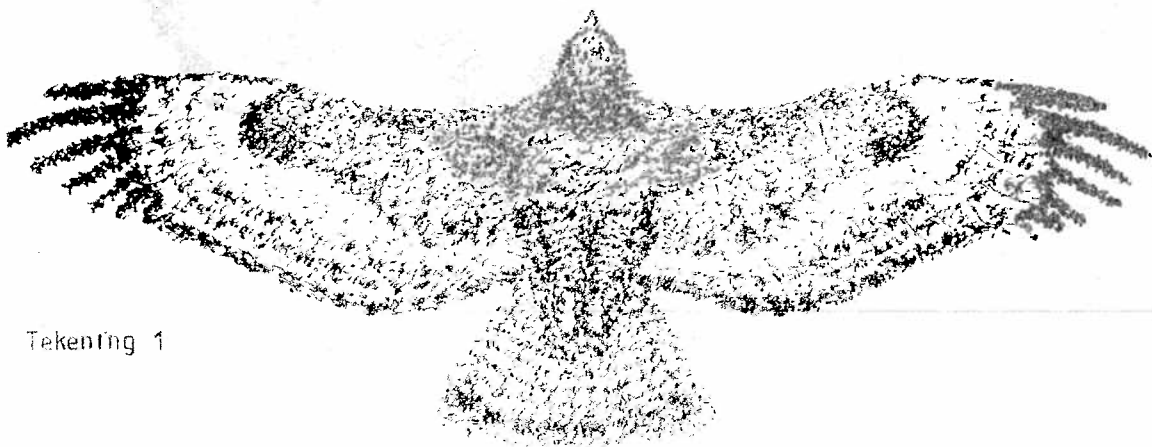
Heeft een eigenaardig balstgedrag, deze bestaat uit paringspelletjes met duikvluchten.

Neemt het liefst verlaten horsten maar kan zelf ook een eigen horst bouwen.

Het legsel bestaat uit 2 tot 4 kalkwitte eieren met grijze en bruine vlekken.

buizerd

Tekening 1

De broedtijd duurt 28 - 31 dagen.

Bijde ouders broeden.

De jongen blijven 6 - 8 weken op het horst, daarna 2 - 3 weken nog afhankelijk van hun ouders.

Het voedsel van de buizerd bestaat hoofdzakelijk uit muizen, ook wel mollen, insekten en aas.

De buizerd heeft drie jachtmethoden :-zoekt spiedend van een

hoger gelegen zitplaats naar buit (tekening 3a).

-jagend in langzame glijvlucht, zelden biddend (tekening 3b).

-op de grond jagend naar mollen, muizen en insekten (tekening 3c).

Tekening 2a

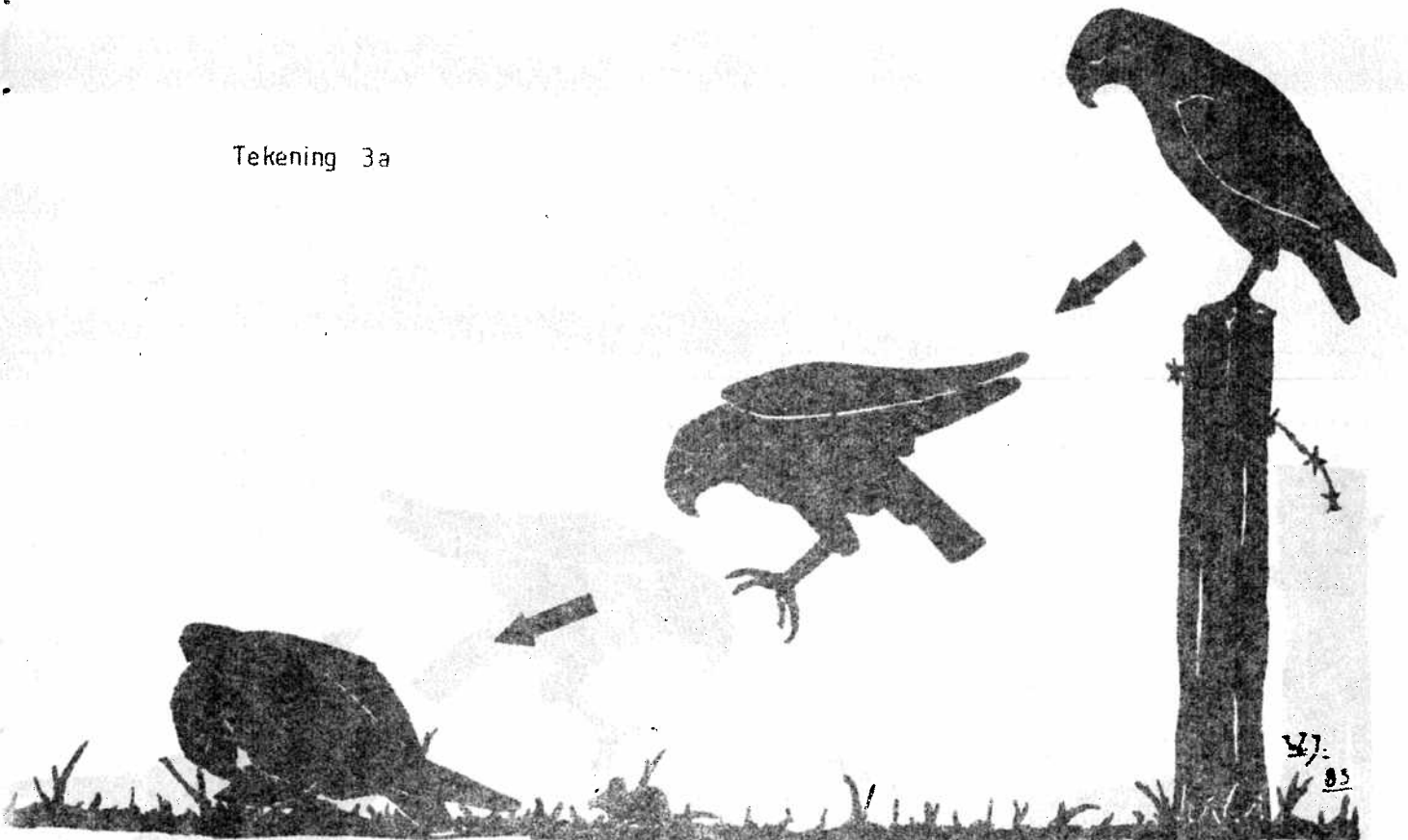

Tekening 2b

De ruigpootbuijerd jaagt meer in zweefvlucht en bidt daarbij vaker dan de buizerd.

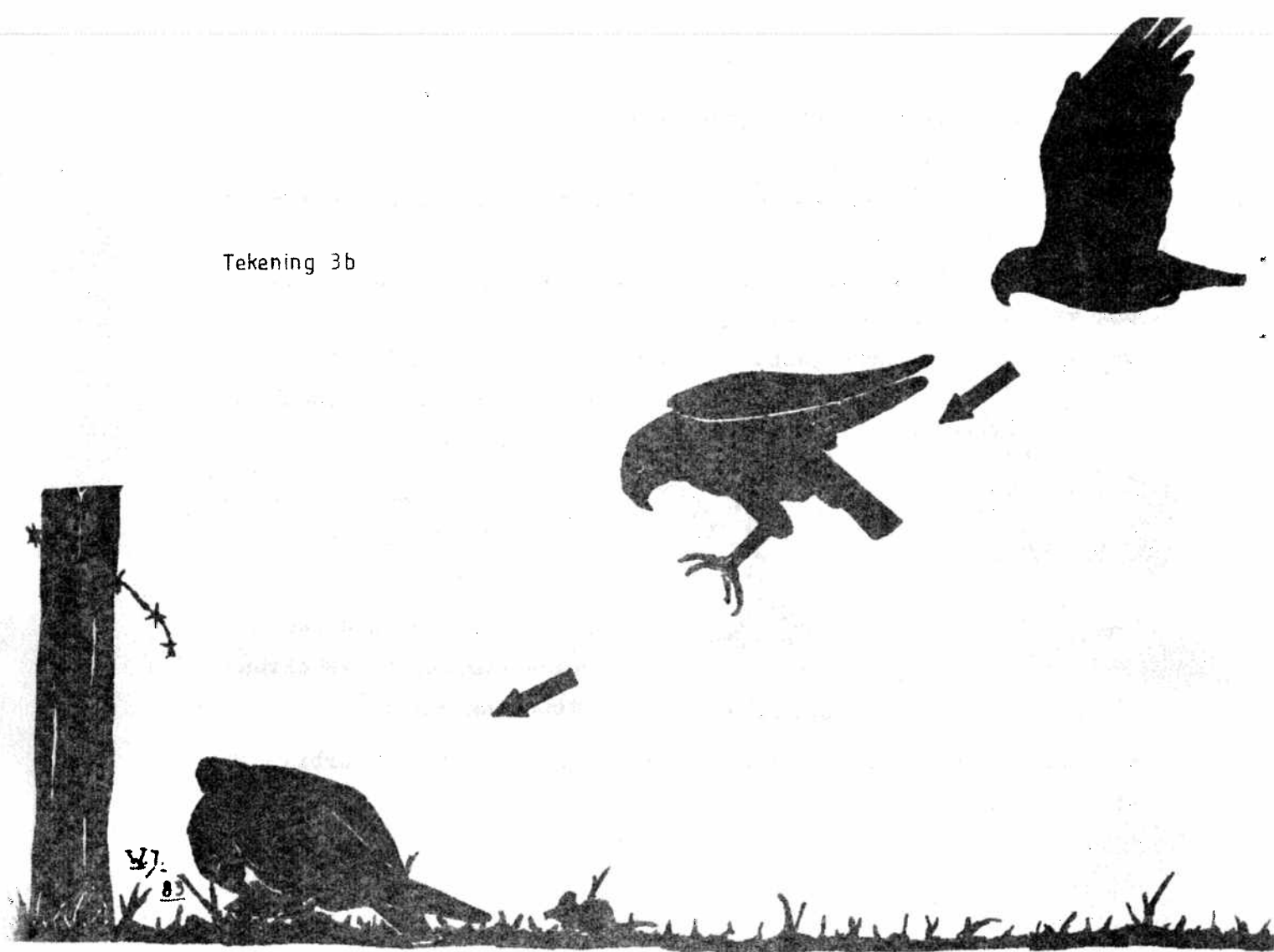
De buizerd is een gedeeltelijke algemene trekvogel en wintergast.

Tekening 3a

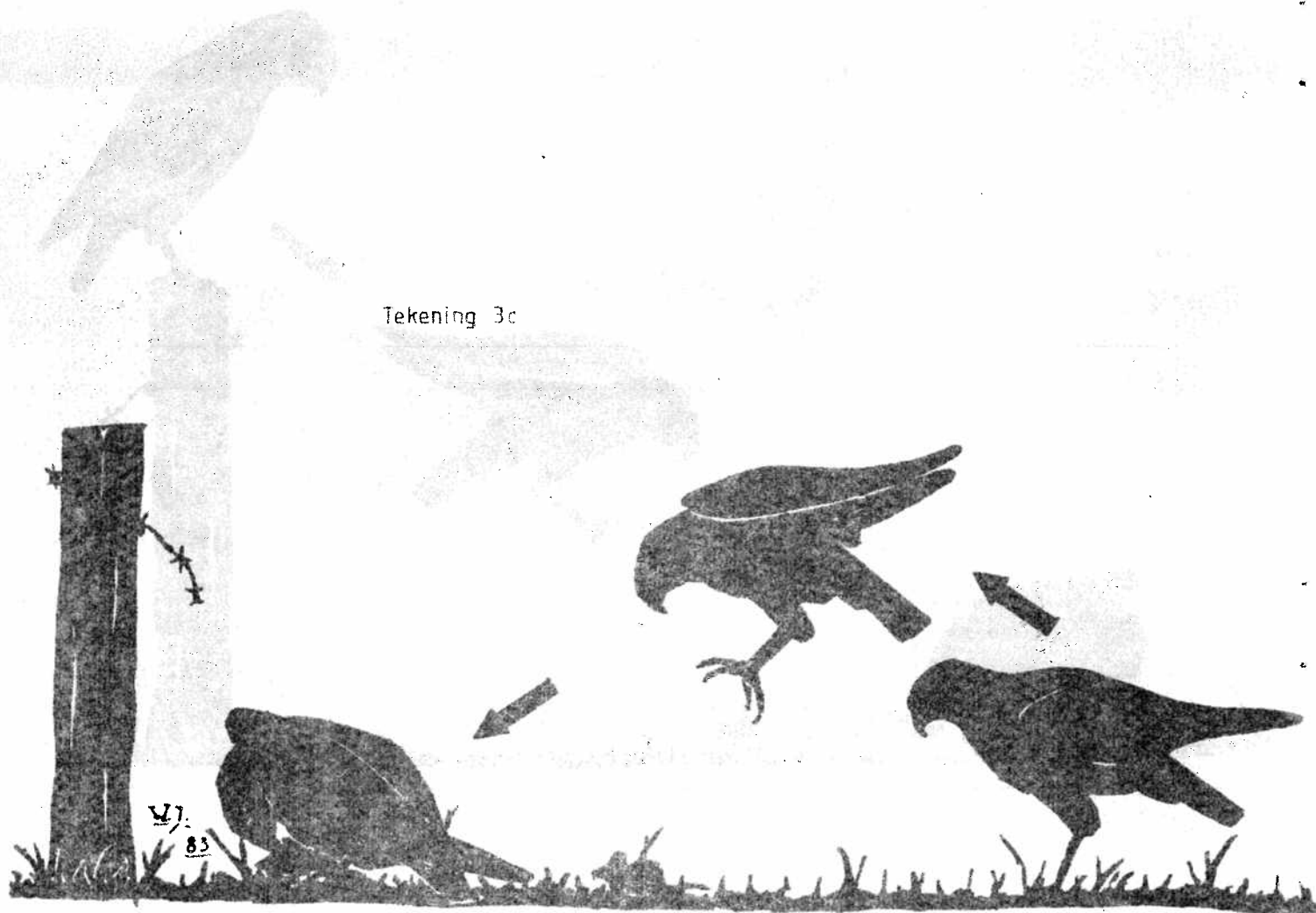

V.
85

Tekening 3b

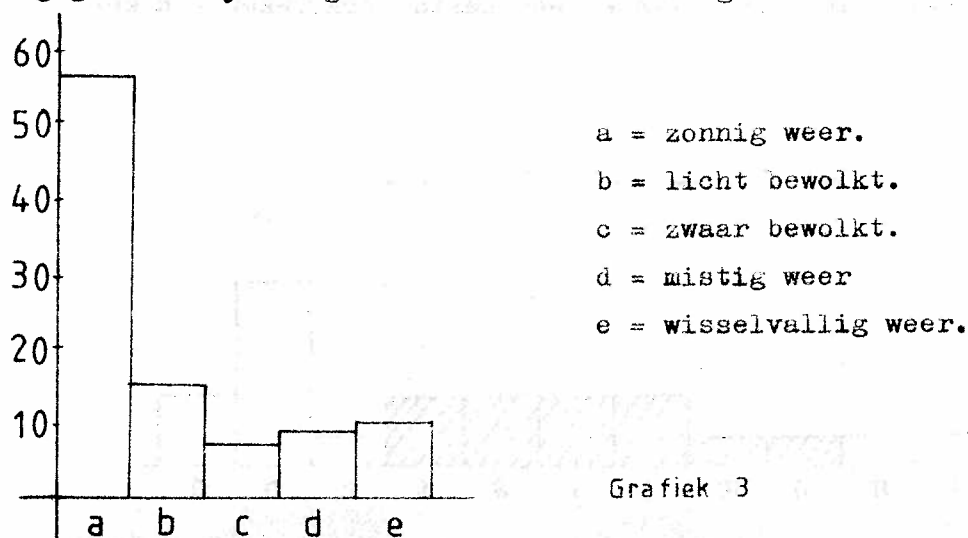

Tekening 3c

De weersinvloeden hebben wel degelijk invloed bij de tellingen die er verricht zijn.

De gegevens zijn uitgewerkt in onderstaand grafiek.

Uit dit grafiek kan men afleiden dat er meer tellingen worden verricht bij zonnig weer en er dus ook meer resultaten geboekt zijn.

Dat er bij regenachtig weer duidelijk minder tellingen en dus ook minder waarnemingen gedaan zijn.

Conclusie ;

Als men de jongen in 1981 vergelijkt met die van 1982 komt men aan hetzelfde aantal, dit waarschijnlijk door het minder aanwezig zijn van prooidieren.

De landelijke tellingen zijn hoger dan de tellingen die in de Gemeente Uden verricht zijn.

Dit komt omdat er nog te weinig opgeschreven wordt.

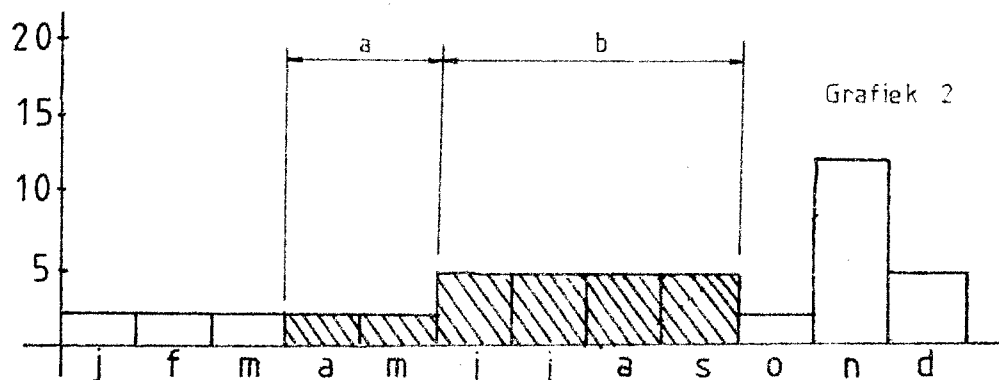
Dat er in de Udense bossen geen broedwaarnemingen gedaan zijn.

Hopelijk wordt er in 1983 meer opgeschreven zodat er nog een duidelijker beeld gevormd wordt over het bestaan van de vogels in en om Uden.

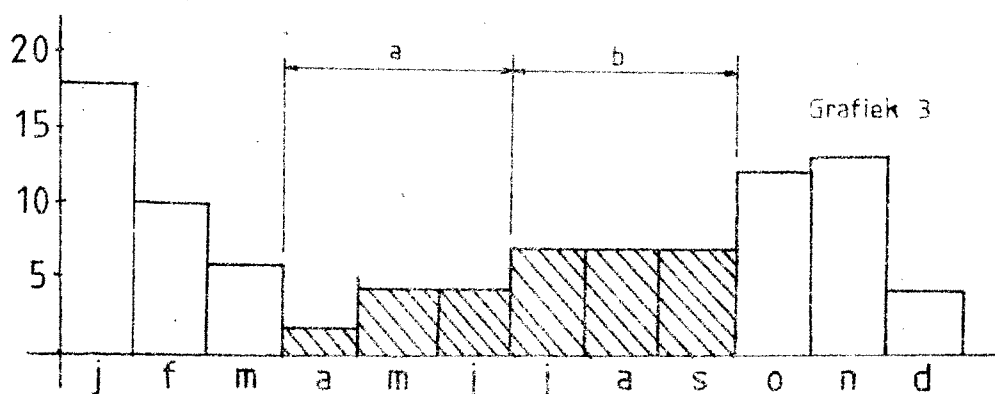

Wim Janssen.

De tellingen die er verricht zijn, in de jaren 1981 en 1982, komen voort uit het kaartensysteem. Om het te verduidelijken zijn er een aantal grafieken van opgesteld.

Uit grafiek 1 kan men aflezen dat er gedurende de maanden januari, februari en maart onvoldoende geteld is. Dit heeft als gevolg dat de grafiek onjuist is. Verder heeft er in de maanden april en mei 1 broedpaar gezeten (a), in de maanden juni, juli, augustus en september zijn er 3 jongen bij gekomen (b). De maanden oktober en december kunnen ook niet volledig zijn.

Dit jaar is er meer geteld en geeft grafiek 2 een beter resultaat. Uit de grafiek is af te lezen dat in de maanden februari, maart en april het aantal wintergasten afneemt en in mei er 1 broedpaar is bij gekomen. Dus april 1 broedpaar en mei 2 broedparen (a), met als gevolg in de maanden juni, augustus en september 3 jongen (b). In de maanden oktober en november neemt het aantal wintergasten weer toe. In de maand december is er niet voldoende geteld.

- GEVONDEN VEREN -
(op ware grootte getekend)

veldleeuwerik
buitenste staartpen

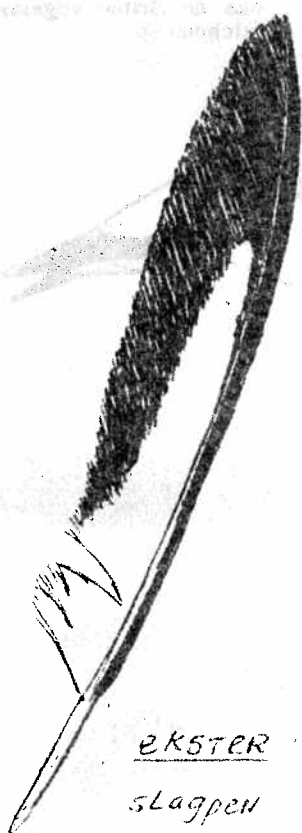
Boereozwaluw
staartpen

vlaamse
gaai
dekveer

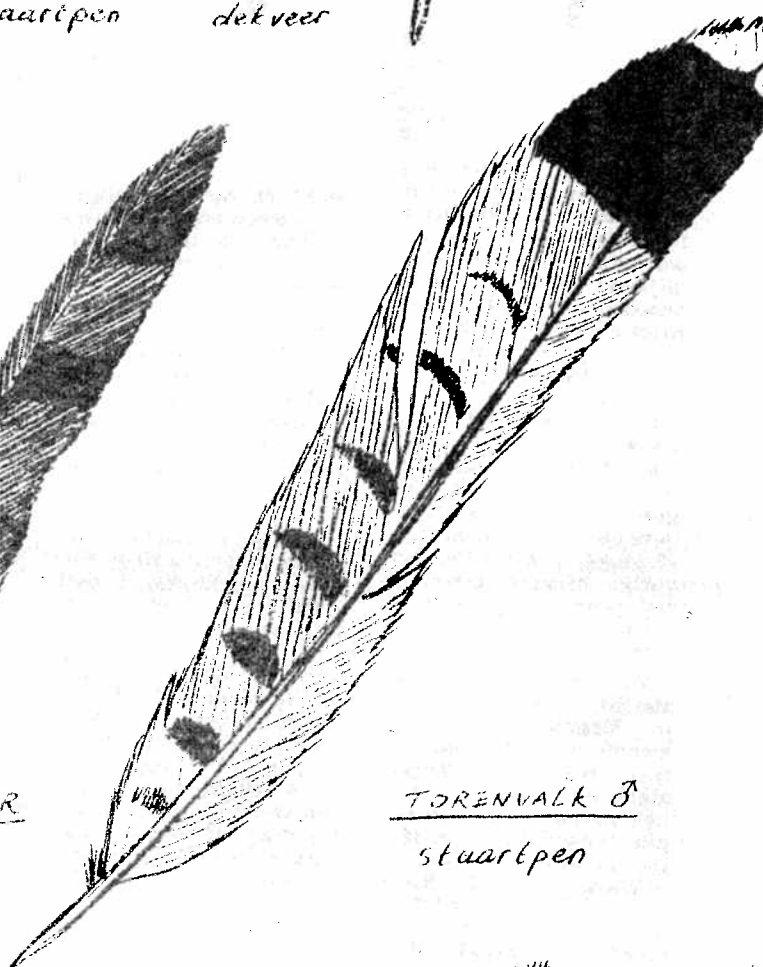
groene specht

ekster
slagpen

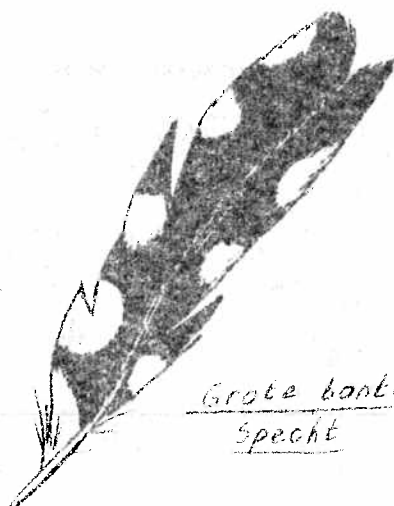
SPERWER
slagpen

TORENVALK ♂
staartpen

FAZANT

Grote bonte
specht

ransuil

Visarend verovert Engeland

Uit Algemeen Dagblad v. 28 01 1983

niet ongenegen waren, maar tot eieren leggen kwam het in geen enkel geval.

Kluut

Grote vreugde ook bij de Britse vogelaars over de opmars van de kluut in hun land. 1981 gaf voor de Engelse kluut vijf broedplaatsen te zien, waar 201 paren met succes aan het broeden sloegen en met elkaar 155 jongen uitbroedden.

"Dat is het hoogste aantal van de laatste 150 jaar", merkt het clubblad van de Britse vogelaars juichend op.

GROTE vreugde bij onze burens aan de overkant van de Noordzee toen deze week bekend werd dat de visarend zich blijvend en met flink broedsucces in Schotland heeft gevestigd.

Havik

In de jaren '79, '80 en '81 werden er 25 paren geteld, daarvan hebben in '81 er 20 voor nageslacht gezorgd en die twintig vaders en moeders brachten 42 jongen groot. Over het vorige broedselzoen zijn nog geen officiële cijfers bekend, maar ook dat is prima geweest.

Voor de havik intussen ziet het er heel slecht uit in Engeland. Er kon slechts van twee paartjes met zekerheid vastgesteld worden dat ze aan het broeden waren geslagen, terwijl dat er in 1979 nog 21 waren. Het gezaghebbende British Birds meent dat het geringe succes van deze roofvogel wordt veroorzaakt door

jacht en het vernietigen van eieren en jongen. Ook in Engeland heeft de havik, ten onrechte, een zeer slechte naam.

Over het succes van de introductie van de zeearend valt nog niets te melden. Voorjaar 1981 werden in het westen van Schotland 37 van deze grootste Europese roofvogel losgelaten.

Ze zijn constant in de gaten gehouden door Engelse vogelaars, meest vrijwilligers, die er werken van hun vakantie voor over hadden om "hun" arenden in de gaten te houden. Verheugd mochten deze vogelaars constateren dat in sommige gevallen met takken werd gesleept en dat doet een arend alleen maar als hij of zij een nest wil bouwen; ze zagen dat sommige dames en heren elkaar

kluit

Uit Telegraaf v. 24 01 1983

Ganzenoorlog bij grens

Van een medewerker

NIJMEGEN, maandag

De gespannen sfeer tussen de ganzenjagers op de uitgestrekte jachtterreinen van de Nijmeegse jager A. H. M. Jürgens en de Nederlandse en Duitse vogelbeschermers is zaterdagmorgen bij Leuth, dichtbij de Duitse grens, tot een uitbarsting gekomen.

Twee Duitse fotojourna-

listen, Günther Classen en Günther Kluth, beiden uit Düsseldorf werden op de Leuthse Dijk bij Millingen gemolesteerd nadat hun stilstaande auto door drie auto's met 7 à 8 Nederlandse jagers was ingesloten.

Ook werden de films uit hun camera's gehaald waarmee zij opnamen hadden gemaakt van de sterk bekritiseerde ganzenjacht in het grensgebied tussen

Nijmegen en Kleef.

Volgens Nederlandse en Duitse vogelbeschermers wordt in het jachtgebied van Jürgens geen weidelijke jacht bedreven. Terwijl sinds de winter 1974/'75 geen ganzen meer in Noordrijnland-Westfalen geschoten mogen worden, is de jacht in ons land nog steeds toegestaan.

Reeds lang klagen Duitse vogelbeschermers dat de

toeragerende ganzen systematisch van Duits grondgebied naar Nederland worden gejaagd om ze daar te kunnen schieten. Vrijwel dagelijks worden in het jachtseizoen (van 1 september tot 31 januari) 20 tot 70 ganzen per dag geschoten.

De Duitse journalisten hebben bij de Rijkspolitie te Millingen aangifte gedaan.

Beste lezers van de "Slechtvalk".

Zoals jullie wellicht bemerkt zullen hebben is de kwaliteit van het drukwerk slechter dan jullie gewend zijn.

(door enkele moeilijkheden met de apparatuur)

Na overleg met het secretariaat is besloten het blad toch zo af te drukken.

Onze excuses hiervoor, met de belofte dat ze de volgende keer weer beter zijn.

De drukker.

